

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง คุณลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2553 โดยแบ่งตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมจำนวน 172 คน ได้จากการกำหนดขนาดโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	120	92
กลาง	64	56
ใหญ่	26	24
รวม	210	172

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ปลายปิด (Closed Form) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check lists) และแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ต่อคุณลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบตรวจรายการ (Check lists) สอบถามเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ 2) คุณลักษณะด้านสติปัญญาและความรู้ 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน 5) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 6) คุณลักษณะด้านสังคม

ส่วนที่ 3 สอบถามผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกระจายอำนาจ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) ด้านการบริหารตนเอง และ 5) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดต่าง ๆ
  - 1.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อพิจารณาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
  - 1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วพร้อมทั้งแบบประเมินความสอดคล้องที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (รายละเอียด ดังภาคผนวก ก) เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยเลือกใช้เฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อไป
  - 1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

1.6 นำแบบสอบถามที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำแล้วมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสินเป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.948

1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือรับรองการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามและหนังสือรับรองการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดวัน เวลา เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยนำไปไว้ในช่องรับหนังสือราชการของแต่ละโรงเรียน ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 และขอความกรุณาให้แต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับโดยนำส่งไว้ในช่องรับหนังสือราชการของโรงเรียน บ้านห้วยทราย ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 172 ฉบับ จาก 172 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับมาและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 หลักการ จำนวน 24 ข้อ

ทั้ง 2 ตอน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลของเบสท์ (Best, 1981, 182) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด

- 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของผู้บริหารสถานศึกษากับ
 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (r)

ระดับความสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ดังนี้ (พวงรัตน์ มณีรัตน์, 2540, หน้า 144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .8 ขึ้นไปมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
 หรือสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .6-.8 มีความสัมพันธ์กันในระดับ
 ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .4-.6 มีความสัมพันธ์กันในระดับ
 ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .2-.4 มีความสัมพันธ์กันในระดับ
 ค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .2 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
4. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติและแบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis)